

Třídící pexeso – metodický list

Inovativní Třídící pexeso pomáhá vštípení správného třídění základních druhů komunálních odpadů (papír, sklo, plasty, kovy, nápojový karton, bioodpad, textil, elektrozařízení, baterie). Pexeso spojuje herní prvek – hledání správných dvojic – se správným přiřazením odpadu do nádoby nebo jiného místa pro oddělené shromažďování.

Úroveň hry je vhodná pro mateřské školy a 1. stupeň základní školy.

Jak to funguje

Místo dvou stejných obrázků hledaných v klasickém pexesu se hledají dvojice odpad – místo určení, například „plastová láhev – žlutý kontejner na plasty“. Tím se kromě zábavného cvičení paměti hledáním dvojic zároveň učí, kam správně patří využitelné odpady, a ještě navíc se vštěpuje zavedená barevná konvence nádob pro separaci jednotlivých druhů využitelných odpadů. V konkrétní obci se mohou způsoby shromažďování mírně odlišovat, avšak provedení pexesa podporuje všeobecně zavedené a dlouhodobě podporované zvyklosti.

Které skupiny obrázků patří k sobě

Pexeso obsahuje 9 skupin obrázků odpadů a kontejnerů/nádob/míst určení, kam se odpady shromažďují. V každé skupině jsou 4 obrázky, 2 x symbol typického odpadu a 2 x symbol kontejnerů/nádob/míst určení. Jsou to tyto skupiny:

- Plasty (2x žlutá nádoba, 2x odpad – plastová taška, PET láhev)
- Papír (2x modrá nádoba, 2x odpad – noviny, kartonová krabice)
- Sklo (1x zelená nádoba, 1x bílá nádoba, 2x odpad – bílá sklenice, zelená láhev)
- Kovy (2x šedá nádoba, 2x odpad – plechovka od nápoje, plechovka od potravin)
- Nápojový karton (2x nádoba s oranžovým víkem, 2x odpad – krabice od mléka, krabice od pitíčka)
- Bioodpad (2x hnědá nádoba, 2x odpad – ohryzek, slupka od banánu)
- Elektroodpady (2x červená nádoba, 2x odpad – klávesnice, toustovač)
- Textil (1x šatní sbírka, 1x nádoba s emblémem textilu, 2x odpad – tričko, kalhoty)
- Malé baterie a akumulátory (1x box na baterie, 1x krabička na baterie s otvory, tzv. „Ekocheese“, 2x odpad – dva různé typy baterií)

Návod pro zaměstnání a tipy ke hře

Na úvod **vedoucí zaměstnání několika větami vysvětlí dětem způsobem odpovídajícím úrovni třídy/věku, proč je správné třídít odpady podle druhů**. Uvede, že pro usnadnění třídění funguje barevné odlišení kontejnerů a že různé odpady se mají dávat na určená místa. Připomene jim, jaký systém třídění je zaveden v jejich obci. Upozorní je na případná specifika třídění v obci (třeba že nápojový kartón se třídí s plastem, bioodpady se shromažďují jednorázovými svozy pomocí kontejnerů, baterie se dávají do sběrného boxu v obchodě atp.).

Každý žák obdrží jeden arch pexesa. Žáci dostanou za úkol **pexeso rozstříhat na bloky po 4 kartičkách, které obsahují odpady a kontejnery/nádoby/místa určení, která patří k sobě.** Pexeso obsahuje vždy dva páry zobrazení příkladu odpadů a příslušných míst určení (například čtveřice slupka od banánu, ohryzek od jablka, malá nádoba na bioodpad, kontejner na bioodpad nebo čtveřice toustovač, klávesnice, malá nádoba na elektro, kontejner na elektro atp.). Při tomto částečném rozstříhání pexesa vedoucí zaměstnání zkontroluje pochopení tématu žáky, případně jim vysvětlením principu třídění odpad – místo určení pro různé druhy odpadů. Žáci si tímto způsobem „okoukají“ co v rámci jednotlivých čtveřic k sobě patří, aby se pak ve hře lépe orientovali. Pozor, je třeba vysvětlit, že ve hře se vždy přiřazuje odpad místu určení, ne třeba dvě popelnice na plasty k sobě atp. **Následně žáci rozstříhají každý svoje pexeso na hrací kartičky.**

Ve **fázi hry** hrají pexeso žáci ve dvojicích nebo menších skupinkách, určených vedoucím zaměstnání. Správné řešení při hledání dvojice je o něco flexibilnější než u klasického pexesa, protože kartičku odpadu lze zpravidla spojit se dvěma různými kartičkami nádob/míst pro odpady a naopak, každou kartičku nádoby/místa pro odpady se dvěma různými kartičkami odpadů. Například slupku od banánu nebo ohryzek od jablka lze spojit jak s kontejnerem na bioodpad, tak nádobou na bioodpad. A naopak, nádobu nebo kontejner na bioodpad lze spojit jak se slupkou od banánu, tak s ohryzkem. Výjimkou je tříděné sklo, kde bílé sklo patří do bílé nádoby a barevné do zelené nádoby. Toto usnadnění vyhledání správných dvojic vytváří více prostoru o přemýšlení o vhodném propojení kartiček.

Po skončení zaměstnání si každý **žák svoje pexeso odnáší domů**, aby si je mohl zahrát s rodiči, sourozenci, prarodiči atp. Je to vhodné podat žákům jako drobný zábavný dárek, pomocí kterého mohou poučit svoje blízké, jak se má správně třídit odpad a ještě ukázat doma svoje dovednosti ve hře tohoto neobvyklého pexesa. Je to zábavný způsob, jak iniciovat/podpořit u dětí pocit zodpovědnosti za správné třídění odpadů a přenést tento impuls do celé rodiny. Ve škole/školce je možné si samozřejmě několik pexes ponechat pro další využití.

Zábavnou hru přeje **Odpadová poradenská s.r.o.**